

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-04-08

Ärendenummer SMF-2023-01530

Handläggare

Lisa Nilsson

Telefon: 031-368 25 62

E-post: lisa.nilsson@stadsmiljo.goteborg.se

Genomförandebeslut renovering och utveckling av "Älvsborgsdammen"

Förslag till beslut

1. Stadsmiljönämnden antar genomförandebeslut för åtgärden renovering och utveckling av "Älvsborgsdammen" inför start av produktion.
2. Stadsmiljönämnden ger stadsmiljöförvaltningen i uppdrag att genomföra upphandlingar och inköp samt teckna de avtal som krävs för att genomföra genomförandebeslutet.

Sammanfattning

Älvsborgsdammen (även känd som Plaskis) anlades på 1930-talet och är Göteborgs enda historiska plaskdamm som fortfarande är i drift. Göteborgs Stad har under flera år haft problem med drift och underhåll av Älvsborgsdammen på grund av att de tekniska anläggningarna är uttjänta av ålder samt inte uppfyller gällande arbetsmiljöreregler.

Åtgärden "Älvsborgsdammen" syftar till att renovera och utveckla Älvsborgsdammen med tillhörande teknik och omgivande ytor. Stadsmiljöförvaltningen bedömer att aktuellt gestaltungs-förslag och genomförandet av detta, väl möter åtgärdens syfte.

Åtgärden bedöms ha positiva effekter utifrån den sociala dimensionen avseende bland annat kulturmiljö, tillgänglighet, arbetsmiljö, och tryggheten på platsen. Utifrån ekologisk dimension bidrar åtgärden till ökad krontäckning och ekosystemtjänster på platsen.

Stadsmiljöförvaltningen föreslår därför stadsmiljönämnden att anta genomförandebeslut för åtgärden "Älvsborgsdammen" med en bedömd totalkostnad på cirka 53 miljoner kronor, inför start av produktion.



Genomförandebeslutet innebär att projektet är redo att påbörja produktion, stadsmiljönämnden har redan beslutat om fördjupad utredning och projektering. Genomförandebeslutet bygger på en redan genomförd fördjupad utredning.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Åtgärden "Älvsborgsdammen" återfinns i Investeringsplan för stadsmiljönämnden under investeringsområde Reinvestering Utemiljöer (investeringsplan 2021–2025 version 2025).

Bedömd totalkostnad för åtgärden beräknas till cirka 53 miljoner kronor (löpande prisnivå). Kostnadsbedömningen baseras på kalkyl framtagna i det pågående projektet. Förvaltningen ser dock osäkerheter i det ekonomiska världsläget vilket eventuellt kan påverka kostnaden. Ett eventuellt framtida behov av reviderat genomförandebeslut hanteras enligt förvaltningens rutin för avvikelshantering.

Genomsnittlig kapitalkostnad per år för åtgärden beräknas till cirka 5 miljoner kronor. Kapitalkostnaden finansieras genom kommunbidraget. Eventuella kostnader för hantering av förorenade massor finansieras genom kommunbidraget.

I åtgärden ingår att ta fram en uppskattad årlig driftkostnad.

Bedömning ur ekologisk dimension

I åtgärden "Älvsborgsdammen" ingår att öka krontäckningen samt antalet ekosystemtjänster på platsen vilket bedöms positivt utifrån ekologisk dimension.

Byggnation och renovering av betong och tekniska anläggningar har generellt en negativ påverkan på miljön. I åtgärden ingår att minska den negativa påverkan i så stor utsträckning som möjligt inom åtgärdens avsatta ramar.

Bedömning ur social dimension

Renovering och utveckling av miljön kring Älvsborgsdammen bedöms ha stor positiv påverkan inom den sociala dimensionen. Redan idag är Älvsborgsdammen en viktig mötesplats för alla åldrar även om den har extra stor betydelse för barn och unga. Genom att renovera dammen och den tekniska utrustningen kommer dammen att kunna fortsätta att vara en plats dit stadens invånare kan gå och svalka sig varma dagar. Renoveringen kommer att göra att de tillfällen då dammen behöver stängas av på grund av drift och underhåll minskar och användningen av dammen kommer därför att kunna öka.

Omgivningen runt dammen en viktig social plats i staden. Målet är att utvecklingen av miljön ska öka platsens betydelse ytterligare. Den nya utformningen ska bidra till att fler människor vid fler tillfällen kan använda Älvsborgsdammen och dess omgivning som en välfungerande offentlig utemiljö. Upprustningen kommer bidra till att tillgängligheten för personer med fysiska funktionsnedsättningar förbättras. Det kommer bland annat att göras genom att öka tillgängligheten för personer med nedsatt rörelseförmåga till dammen och genom att markbeläggningen görs plan och utan kanter.

I åtgärden ingår också att öka den upplevda tryggheten på platsen. Genom medborgardialog har man identifierat att platsen framför allt vintertid upplevs som mörk och icke omhändertagen. Genom att förbättra belysningen och utformningen på platsen ska den upplevda tryggheten på platsen öka.

Älvsborgsdammen ligger inom området Kungsladugård som är klassat som riksintresse för kulturmiljövård. En kulturmiljöutredning för dammen och platsen är genomförd och har varit ett viktigt underlag för den framtagna gestaltningen. Gestaltningen syftar till att stärka platsens kulturhistoriska värden.

Samverkan

Partssamverkan med fackliga organisationer har inte varit aktuell i detta ärende.

Ärendet

Enligt stadsmiljönämndens delegationsordning ska stadsmiljönämnden fatta inriktningsbeslut, genomförandebeslut och beslut om ekonomiska avvikelser för investeringsprojekt med en totalkostnad för samtliga skeden överstigande 20 miljoner kronor. Åtgärden "Älvsborgsdammen" har en bedömd totalkostnad på cirka 53 miljoner kronor varför genomförandebeslut lyfts till nämnden för avgörande.

Beskrivning av ärendet

Historik

Älvsborgsdammen (även känd som Plaskis) anlades på 1930-talet och är Göteborgs enda historiska plaskdamm som fortfarande är i drift. Storleken på dammen är drygt 1000 kvadratmeter. Anläggningen används idag som plaskdamm under tre månader varje sommar. Resterande tid på året används platsen i viss utsträckning för andra spontanaktiviteter, t. ex. skate och lokala evenemang, eller så står den tom.

Göteborgs Stad har under flera år haft problem med drift och underhåll av Älvsborgsdammen på grund av att de tekniska anläggningarna är uttjänta av ålder samt inte uppfyller gällande arbetsmiljöregler. Utredningar har visat att för att få en välfungerande anläggning behöver en totalrenovering av dammen samt byte av teknisk utrustning göras.

Under 2021 fick dåvarande park- och naturförvaltningen i uppdrag av park- och naturnämnden att utreda ett antal frågor som rörde skateåkning i och omkring Älvsborgsdammen. Frågan uppkom på grund av att boende i området upplevde skate-aktiviteten som bullrande. Som svar på de politiska uppdragen samt för att undersöka övriga behov och möjligheter för platsen tog förvaltningen fram en förstudie. Förstudien ligger till grund för den pågående åtgärden.

Tidigare beslut

- Inriktningsbeslut, stadsmiljönämnden 2023-03-30 § 70.
- Reviderat inriktningsbeslut, stadsmiljönämnden 2023-08-24 § 189, avseende att inriktningsbeslutet även omfattar projektering.
- Reviderat inriktningsbeslut, stadsmiljönämnden 2024-11-22 § 20, avseende att bedömd totalkostnad för åtgärden ökade från 30 till 53 miljoner kronor.

Genomfört arbete

Åtgärden "Älvsborgsdammen" syftar till att renovera och utveckla Älvsborgsdammen med tillhörande teknik och omgivande ytor.

Under hösten 2023 handlade stadsmiljöförvaltningen upp konsult för att i samverkan ta fram en projekterad lösning i enlighet med den då beslutade budgeten för åtgärden på 30 miljoner kronor. Arbetet pausades utifrån nya uppgifter om krav på vattenrening och tillhörande kostnadsbild.

Olika alternativ studerades och projektet återkom i november 2024 till stadsmiljönämnden för ett reviderat inriktningsbeslut med en bedömd totalkostnad på cirka 53 miljoner kronor. Den ökade investeringskostnaden bedömdes som motiverad utifrån framtida driftkostnad och kvalitet på gestaltning, arkitektur och hänsyn till kulturmiljön. Stadsmiljönämnden beslutade enligt förvaltningens förslag.

I den bedömda totalkostnaden ingår renovering av dammen med nya ytskikt, åtgärder i park inklusive träd och belysning, reningsanläggning, teknikhus samt flytt av och mindre åtgärder på befintlig WC-byggnad för att höja dess arkitektoniska kvalitet och anpassning till kulturmiljön.

Sedan dess har fortsatt arbete med projektering av det föreslagna alternativet pågått och projektet är redo att gå in i skede produktion. Ny framtagna kalkyl bekräftar att den bedömda totalkostnaden för åtgärden på cirka 53 miljoner kronor fortsatt gäller.

Förvaltningens bedömning

Stadsmiljöförvaltningen bedömer att aktuellt gestaltungs-förslag och genomförandet av detta, väl möter åtgärdens syfte, det vill säga att renovera och utveckla Älvsborgsdammen med tillhörande teknik och omgivande ytor.

Stadsmiljöförvaltningen bedömer att en byggnation av aktuellt gestaltungs-förslag ligger väl i linje med det uppdrag i Budget 2025 avseende att ta större hänsyn till kulturhistoriska värden i samband med omdaning och upprustning av offentliga platser.

Åtgärden bedöms ha positiva effekter utifrån den sociala dimensionen avseende bland annat tillgänglighet, arbetsmiljö och tryggheten på platsen. Utifrån ekologisk dimension bidrar åtgärden till ökad krontäckning och ekosystemtjänster på platsen.

Stadsmiljöförvaltningen föreslår därför stadsmiljönämnden att anta genomförandebeslut för åtgärden "Älvsborgsdammen" med en bedömd totalkostnad på cirka 53 miljoner kronor, inför start av produktion.

Josefine Johansson

Avdelningschef

Planering och Investering

Anders Ramsby

Förvaltningsdirektör

Stadsmiljöförvaltningen